

Keskkonnaministri 11.02.2021 käskkirja nr 1-2/21/59 kehtetuks tunnistamise eelnõu seletuskiri

1. Sissejuhatus

Eelnõukohase käskkirjaga tunnistatakse keskkonnaministri 11.02.2021 käskkiri nr 1-2/21/59 „Toetuse andmise tingimuste kehtestamine ning 2021–2023 tegevuskava ja eelarve kinnitamine meetme tegevuse 8.1.9 „Ex-situ liigikaitse investeeringud“ elluviimiseks (RMK ebapärlikarp)“ kehtetuks.

Muudatused on seotud Euroopa Liidu Ühtekuuluvusfondi perioodi 2014–2020 meetme 8.1 tegevuse 8.1.9 korrastamisega.

Käskkiri kehtestatakse haldusmenetluse seaduse § 64 lõike 2 alusel.

Eelnõu ja selle seletuskirja koostasid Kliimaministeeriumi looduskaitse osakonna juhataja Taimo Aasma ja eelarve- ja strateegiaosakonna peaspetsialist Eerika Purgel. Juriidilise ekspertiisi teostas Keskkonnainvesteeringute Keskuse jurist Jaanika Vilde.

2. Eelnõu sisu ja võrdlev analüüs

Eelnõu koosneb kahest punktist.

Käskkirja nr 59 alusel projekti elluviija on Riigimetsa Majandamise Keskus (RMK). Rakendusüksus on Sihtasutus Keskkonnainvesteeringute Keskus (KIK).

Punktiga 1 tunnistatakse kehtetuks keskkonnaministri 11.02.2021 käskkiri nr 1-2/21/59 (edaspidi *käskkiri nr 59*).

Käskkiri nr 59 tunnistatakse kehtetuks kuna projektis planeeritud tegevusi ei ole võimalik viia ellu 2023 aasta lõpuks. Seoses erinevate kriisidega on *Ex-situ* liigikaitse investeeringute tegemiseks vajalik rohkem aega ja rahalisi vahendeid.

Lahemaa rahvuspargis asuva jõe äärde kaitsealuse ebapärlikarbi kasvatusjaama rajamiseks koostati eel-, põhi- ja tööprojekt, sõlmiti kokkulepe maaomanikuga ja tehti muud vajalikud eeltööd. Kasvatusjaama projekteerimine ja ehitustöö on läinud oodatust kallimaks. Ebapärlikarbi kasvatusjaama ehitustööde kallinemise peamiseks põhjuseks on projekteerimise käigus selgunud ehitusmahtude oluline suurenemine. Ehitustööde riigihanketele laekus käesoleva aasta 25. juuliks ainult üks pakkumine. Sõltumatu eelarvestaja hinnangul ületas selle pakkumuse hind ehitustööde turuhinda ja ka olemasolevaid rahalisi vahendeid ligikaudu kahekordselt. Ilmselgelt oli tegemist ülepakkumisega. Sellises olukorras ei olnud mõistlik ega ka võimalik pakkujaga ehituslepingut sõlmida.

Samuti ilmnes projekti elluviimise käigus ootamatuid lisanõudeid kaitsealal tegutsemiseks. Keskkonnaamet ei lubanud, lähtudes Lahemaa Rahvuspargi kaitse-eeskirjast, hoone rajamist jõeäärsele metsamaale, kuhu see oli algselt kavandatud. Keskkonnaameti otsuse kohaselt tuleb hoone projekteerida jõesst ca 60 m kaugusele, millega suurenes taristu maht (teed, elektri- ja veetrassid). Täiendavalt tuleb ehitada pumpla ja kaev. Projekteerimise käigus selgus vajadus rajada ebapärlikarbi kasvatamiseks eraldi veevarustusega väliala.

Punktiga 2 kehtestatakse kohustus väljamakstud toetus tagasi maksta.

Ebapärlikarbi kasvatusjaama rajamiseks on keskkonnaminister 11.02.21 käskkirjaga nr 1-2/21/59 (muudetud 11.11.2022) määranud ÜF rakenduskava meetme „Kaitsealuste liikide ja elupaikade säilitamine ning taastamine“ tegevuse 8.1.9 „Ex-situ liigikaitsega seotud investeeringud“ raames RMK-le toetuse ebapärlikarbi kasvatusjaama rajamiseks. Tegevuse tähtaeg on 31.12.2023. Projekti maksumuseks oli enne ehitushanget kavandatud kokku 313 334,65 eurot (ÜF toetuse osa 266 334,45 eurot ja RMK omafinantseering 47 000,20 eurot).

Vastavalt ehitushanke menetluse käigus saadud ehitustööde hinnapakumusele oleks projekti elluviimiseks vajalik olnud 858 322,55 eurot (ÜF toetuse osa 729 574,17 eurot ja RMK omafinantseering 128 748,17 eurot). Projekt kallineb 544 987,90 euro võrra, millest ÜF täiendav rahastamisvajadus on 463 239,72 eurot.

Projekti elluviimiseks on RMK seni kulutatud 119 836,57 eurot, millest ÜF toetus moodustab 85% ehk 101 861,08 eurot ja RMK omafinantseering on 17 975,49 eurot. Projektis on välja makstud 104 959,59 eurot, millest toetus moodustab 89 215,65 eurot ja omafinantseering 15 743,94 eurot. KIKi poolt väljamakstud toetus summas 89 215,65 eurot tuleb RMK-l tagasi maksta.

3. Käskkirja eelnõu vastavus ELi õigusele

Käskkirja koostamisel on järgitud järgmisi EL-i määruseid:

- Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) nr 1303/2013, millega kehtestatakse ühissätted ühisesse strateegilisse raamistikku kuuluvate fondide – Euroopa Regionaalarengu Fondi, Euroopa Sotsiaalfondi, Ühtekuuluvusfondi, Maaelu Arengu Euroopa Põllumajandusfondi ja Euroopa Merendus- ja Kalandusfondi – kohta, nähakse ette üldsätted Euroopa Regionaalarengu Fondi, Euroopa Sotsiaalfondi ja Ühtekuuluvusfondi kohta ning tunnistatakse kehtetuks määrus (EÜ) nr 1083/2006;
- Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) nr 1300/2013, mis käsitleb Ühtekuuluvusfondi ja millega tunnistatakse kehtetuks määrus (EÜ) nr 1084/2006.

4. Käskkirja mõju

Käskkiri on kooskõlas Euroopa Liidu õigusaktidega ja perioodi 2014–2020 struktuuritoetuse seadusega ja aitab kaasa struktuuritoetuse seaduse alusel elluviidava „Ühtekuuluvuspoliitika fondide rakenduskava 2014–2020“ eesmärkide saavutamisele, sest vabanevaid vahendeid on võimalik suunata nn ülebroneeringu katteks.

5. Eelnõu kooskõlastamine

Käskkirja eelnõu esitatakse arvamuse andmiseks ühtekuuluvuspoliitika fondide rakenduskava 2014–2020 valdkondlikule juhtkomisjonile ning kooskõlastatakse Riigi Tugiteenuste Keskusega ja eelnõude infosüsteemi EIS kaudu Rahandusministeeriumiga.